

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Kantatehuset

2023

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

I løbet af de sidste to år har vi haft fokus på at evaluere vores arbejde med børnefællesskaber, samt Kantatehusets fysiske læringsmiljøer.

Vi har haft fokus på de gode børnefællesskaber i vuggestuen.

Vi har særligt haft fokus på:

- Hvordan vi organiserer os, så børnene får mulighed for at lære at være sammen med hele gruppe af børn, og være en del af et større børnefællesskab.
- Hvordan vi organiserer os, så vi har mulighed for at være i små grupper, og derved kunne have fordybelse og nærvær.
- Hvilke aktiviteter der er gode for hele gruppen, og hvilke aktiviteter der er gode i de små grupper. Hvilke relationer kan vi bruge for at skabe udvikling og læring. Her tænkes både på barn/barn relationer samt voksen/barn relationer.

Vi har haft fokus på de fysiske læringsmiljøer i børnehaven.

Vi har særligt haft fokus på:

- Indretningen af vores lokaler, så de indbyder til gode lege og trivsel i børnegruppen.
- Visualisering som en del af den henvisende adfærd.

- Hvordan vi bruger vores lokaler, så det giver mulighed for alsidig leg, ro og fordybelse i legen.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

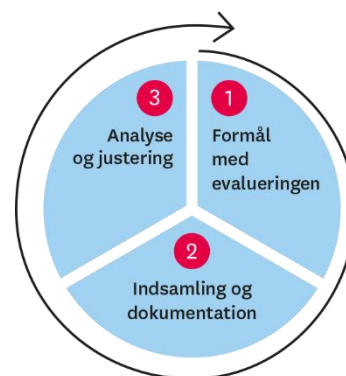
Vi evaluerer vores pædagogiske praksis på vores stuemøder samt vores fælles personalemøder. Vi har udvekslet praksis fortællinger og observationer. Vi har aftalt prøve handlinger, afprøvet prøvehandling, og vendt tilbage for at se om prøvehandlingerne har den ønskede virkning. Vi har haft fokus på daglige evalueringer samt justeringer af prøvehandlingerne. Vi øver os i at benytte skema til handling, som en del af denne evalueringskultur.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Vi har valgt at evaluere hele vores lokale skriftlige læreplan, da vi gerne vil have at den passer til vores daglige pædagogiske arbejde. Til et personalemøde afholdte vi en workshop, hvor alle havde mulighed for at skrive input til det pædagogiske grundlag, samt de 6 læreplanstemaer. Derved kan vi få holdninger samt tanker med fra hele personalegruppen. Efterfølgende er det blevet bearbejdet af fagligt fyrtårn samt leder.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Børnefællesskaber i vuggestuen:

- Formålet var at børnene lærte at være sammen i en større børnegruppe, og at de fik en positiv oplevelse af at være en del af et større børnefællesskab.
- Formålet var at børnene får mulighed for at være i små gruppe, og derved kunne have fordybelse og nærvær.
- Formålet var at børnene får mulighed for at være i aktiviteter/lege der skaber udvikling og læring i gode relationer der understøtter denne udvikling.

I vuggestuegruppen var der mange børn som skulle videre til børnehaven, og derfor kom der løbende nye børn i vuggestuen. Dette var grunden til at vi gerne ville sætte fokus på børnefællesskaber, da de nye børn skulle til at lære hinanden at kende, samt de nye rutiner. Vi var nysgerrige på, hvordan vi som voksne kunne skabe de bedste muligheder for at børnene, når de var sammen i det nye fællesskab.

De fysiske læringsmiljøer i børnehaven.

- Formålet var at indrette vores børnehave, så indretningen understøtter den gode leg og udvikling.
- Formålet var at understøtte indretningen, så det var nemt for børnene af lære hvad reglerne er.
- Formålet var at skabe godt udviklende miljø, så der var mulighed for alsidig leg, samt ro og fordybelse i legen.

I børnehaven oplevede vi uro om morgen samt om eftermiddagen på stuen. Dette gjorde at vi blev nysgerrige på, hvordan vores fysiske indretning af vores lokaler påvirker den gode leg. Vi blev nysgerrige på, hvordan visualisering kunne hjælpe børnegruppen til at lære reglerne i børnehaven at kende, og være med til at skabe et roligere læringsmiljø. Vi blev nysgerrige på, hvordan vi bruger vores lokaler, så det giver mulighed for alsidig leg samt ro og fordybelse i legen.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har lavet pædagogiske observationer og praksisfortællinger i løbet af en periode. Det er både det pædagogiske personale i Kantatehuset, samt ressourcepædagoger der har lavet disse observationer. Til stuemøder er disse observationer og fortællinger blevet delt, og vi har aftalt prøvehandlinger, samt opfølgning på evalueringen.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljø's betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Børnefællesskaber:

Vuggestuen erfarede at:

- De voksnes placering i overgangene er yderst vigtig for at skabe ro for børnene.
- Hvis vejen til samling, eller aktivitet/leg var sjov eller spændende for børnene, så gik det nemmere. De gange de voksne benyttede visualiseringer, når de skulle til samling eller aktivitet/leg, blev overgangen nemmere for børnene.

- Hvis de voksne var tydelige i deres anvisninger samt enige om deres roller, så var det et mere overskueligt og roligt overgangsmiljø for børnene at befinde sig i. Modsat hvis de voksne ikke var tydelige i deres roller, og anvisninger til børnene, så skabte det uro i overgangen.
- Gentagelser af strukturen i samlingen eller aktivitet/leg skaber glæde og genkendelighed hos børnene. Hvis det ikke var spændende til samling eller aktiviteter/leg, så mistede børnene interessen og gik væk fra børnefællesskabet.

De fysiske læringsmiljøer.

Børnehaven erfarede at:

- Det store børnehaverum havde meget legetøj og mange møbler. Børnene havde svært ved at finde ud af, hvad de kunne lege i de forskellige områder. Børnene legede vilde lege ved siden af de børn der sad og koncentrerede sig, hvilke gav en uro i hele gruppe og konflikter.
- Børnene vidste ikke hvilke regler der var i de forskellige rum. Fx hvor mange børn der måtte være i puderummet. Dette bevirkede at de kom til at være for mange i rummet, og der opstod unødvendige konflikter, når nogle af børnene skulle forlade rummet.
- Børnene spurgte til hvad der skulle ske i løbet af dagen, fx "hvor skal jeg være", "hvornår skal vi spise" eller "hvad skal jeg lave".

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

Børnefællesskaber:

Vuggestuen erfarede at:

- De voksnes placering i overgangene er yderst vigtig for at skabe ro for børnene.
Justering: De voksne placerede sig hurtigere der hvor børnene skulle ende med at være, så de hurtigere sad to voksne ned, og kunne hjælpe med at vise hvad børnene skulle.
- Hvis vejen til samling eller aktivitet/leg var sjov eller spændende for børnene, så gik det nemmere. De gange de benyttede visualiseringer, når de skulle til samling eller aktivitet/leg, blev overgangen nemmere.
Justering: De voksne tog sangkort frem og viste dem til børnene, hvis de skulle synge, eller viste dem bukkebruse figurerne, så børnene kunne se at de skulle til at høre bukkebruse.
- Hvis de voksne var tydelige i deres anvisninger samt enige om deres roller, så var det nemmere for børnene. Modsat hvis de ikke var tydelige i deres roller og anvisninger til børnene, så skabte det uro i overgangen.
Justering: De voksne aftalte hvordan de placerede sig i overgangene og hvem der havde ordet. De anviste børnene ved hjælp af visuelle og konkrete ting. Det skabte nysgerrighed og interesse for den kommende aktivitet/leg.

- Gentagelser af strukturen i samlingen eller aktivitet/leg skaber glæde og genkendelighed hos børnene. Hvis det ikke var spændende til samling eller aktiviteter/leg, så mistede børnene interessen og gik væk fra børnefællesskabet.

Justering: De voksne aftalte en fast rækkefølge for den bestemte aktivitet/leg. Så børnene vidste hvad de kunne vente sig. De voksne tog udgangspunkt i børnenes interesser til aktiviteter /leg.

De fysiske læringsmiljøer.

Børnehaven erfarede at:

- Det store børnehaverum havde meget legetøj og mange møbler. Børnene havde svært ved at finde ud af, hvad de kunne lege i de forskellige områder. Børnene legede vilde lege lige ved siden af de børn der sad og koncentrerede sig, hvilket gav en uro i hele gruppe og konflikter.

Justering: De voksne lavede legezoner hvor placering i rummet, størrelsen af zonen, legetøj, og børnegruppens interesser var tænkt ind. De placerede zonerne, så de havde en positiv påvirkning af hinanden. De tog de møbler samt det legetøj væk, som ikke havde en god påvirkning på børnegruppen.

- Børnene vidste ikke hvilke regler der var i de forskellige rum. Fx hvor mange børn der måtte være i pudrummet. Dette bevirkede at de kom til at være for mange i rummet, og der opstod unødvendige konflikter når nogle af børnene skulle forlade rummet.

Justering: De voksne lavede visuelle anvisninger på fx dørene som viser børnene, hvor mange børn der må være i rummet.

- Børnene spurgte til hvad der skulle ske i løbet af dagen, fx "hvor skal jeg være" eller "hvad skal jeg lave".

Justering: De voksne lavede en tavle med dagens program. På denne tavle bliver børnenes billeder placeret, så de ved hvor de skal være i løbet af formiddagen. Dette har gjort at de børn som har brug for at have styr på dagen, kigger på tavlen, og selv kan orientere sig når de har behov for det.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Vi har holdt et møde med en repræsentant fra forældrebestyrelsen for at inddrage hende i evalueringen. Vi har fortalt om de processer vi har gennemgået og hvordan vi griber den fremadrettede evaluering an. På et bestyrelsesmøde, har bestyrelsen svaret på ”Hvordan ser bestyrelsen Kantatehuset” og ”Hvad ønsker bestyrelsen sig mere af”. Derved har vi fået deres perspektiv på vores pædagogiske arbejde.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

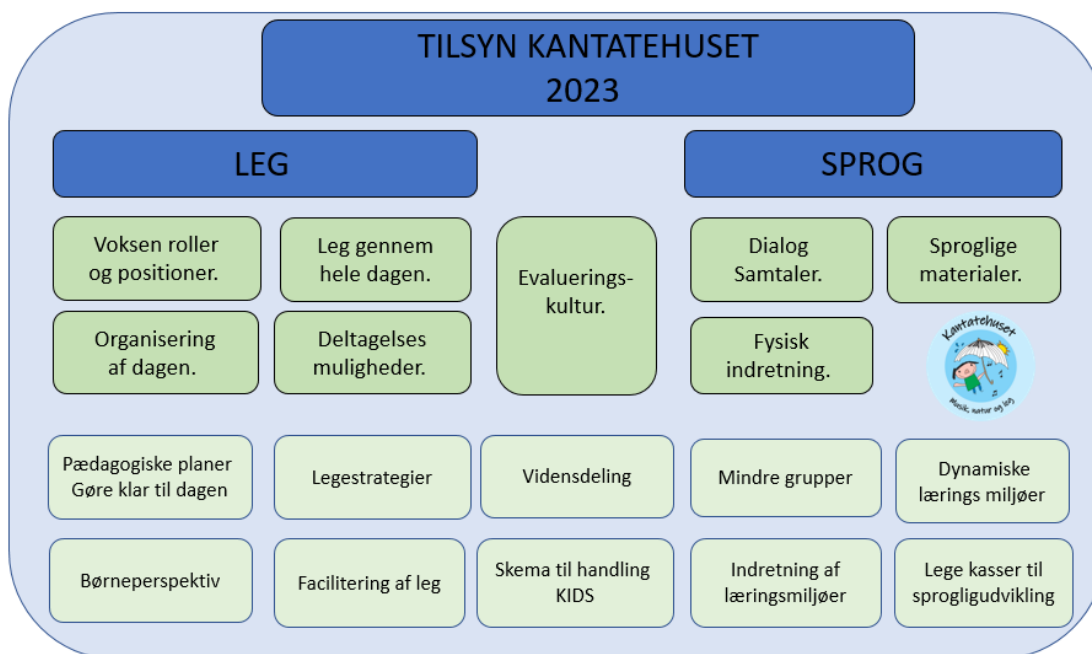
I Kantatehuset vil vi fortsat have fokus på at fastholde og udvikle den gode pædagogiske praksis. Vi vil fortsat have fokus på alle børn i Kantatehuset gennem hele dagen. Vi vil fastholde og udvikle det pædagogiske miljø, hvor alle børn trives samt udvikles.

De to hovedområder som vi vil have fokus på, er leg og sprog. Vi vil tilegne os viden indenfor områderne leg og sprog, så der er fælles forudsætning og forståelse blandt personalet. Denne viden samt faglig refleksion vil resultere i praksisnære tiltag, der vil føre til handling i praksis.

Vi vil have fokus på nedenstående områder:

- Legens betydning for barnet, samt børnegruppen. De voksnes roller og positioner i legen, deltagesmuligheder samt organisering af dagen med blik for legen.
- Sprogets betydning for barnet, samt børnegruppen. De voksnes roller og positioner gennem hele dagen, så de sproglige miljøer vil optimeres.
- Læringsmiljøer i Kantatehuset, både indenfor samt udenfor, og at lave konkrete tiltag som implementerer sprog og leg.

Se nedenstående model.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

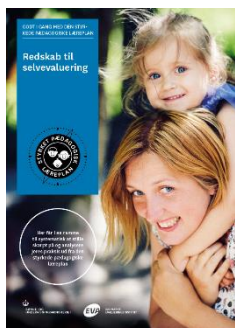
Vi vil intensivere vores arbejde med at styrke evalueringskulturen i Kantatehuset. Vi vil bl.a. benytte skema til handling, Kids samt have fokus på den daglige faglige evaluering.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

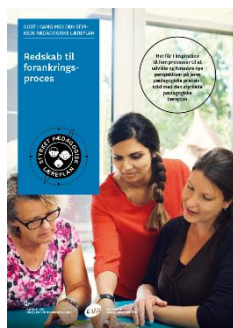
Vi har valgt at evaluere hele vores lokale skriftlige læreplan, da vi gerne vil have at den passer til vores daglige pædagogiske arbejde.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC